

УДК 94(477.82):34

ОРГАНІЗАЦІЯ МІСЬКИХ ВЛАД ЛУЦЬКА ЗА КОРОЛІВСЬКИМИ ПРИВІЛЕЯМИ НА МАГДЕБУРЗЬКЕ ПРАВО

Алла Бортнікова

*Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
кафедра всесвітньої історії,
проспект Волі 13, 43000, Луцьк, Україна*

Здійснено аналіз політичних умов надання місту Луцьку магдебурзького права. Розглянуто привілеї 1432 і 1497 рр. на магдебурзьке право місту та їх підтвердження у контексті з'ясування організації, структури і функцій інститутів міського управління на засадах магдебурзького права: вїйта, ради і лави. Акцентовано увагу на розмежуванні юрисдикції міста і замку, системи заходів щодо організації торгівлі у місті. Розглянуто питання повноважень вїйта у сфері адміністрування і суду, фінансового забезпечення уряду вїйта.

Ключові слова: Волинь, Луцьк, місто, місцеве самоврядування, магдебурзьке право, привілеї, вїйт, рада, лава.

Питання ретроспективного аналізу організації міського самоврядування на теренах Волині набуває особливої актуальності у сучасний період – час інтенсивної інтелектуальної й практичної роботи у напрямі реалізації адміністративно-територіальної реформи, де одним з її ключових завдань є забезпечення децентралізації міського самоврядування, позбавлення центру не притаманних для нього функцій з точки зору ефективності реалізації місцевих проблем і практичного втілення принципів субсидіарності й демократії. Безцінні частки історичного досвіду можна знайти не лише у формах організації міської влади, що безпосередньо передують рокам незалежності України, а й у віддаленій ретроспективі, зокрема у практиці функціонування органів міської влади на засадах магдебурзького права. Таким чином підтверджується тяглість історичної традиції демократичної організації міського самоврядування в Україні загалом і на теренах Волині зокрема, яка була штучно загальмована у часи панування тоталітарних й авторитарних політичних режимів.

Метою статті є аналіз нормативно-правової бази функціонування органів міської влади Луцька за комплексом джерел на магдебурзьке право місту Луцьку: постановами установчих привілеїв польського короля Владислава Ягеллона 1432 р. і великого князя Олександра 1497 р. та їх підтвержень.

Аналіз джерел і літератури. Зі здобуттям незалежності України відбулася принципова зміна парадигми досліджень з історії українських міст. Особливий інтерес має монографія А. Заяця, присвячена аналізу проблеми міської мережі регіону, проведення локацій та її складових частин, основ міського управління та самоврядування у містах Волині [1]. Серед праць з історії поширення та функціонування магдебурзького права у містах Волині слід відзначити доробок київської дослідниці Н. Білоус [2]. Сучасна українська історіографія наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. збагатилася дослідженнями діяльності місцевих урядників на Волині у ХV – ХVІІІ ст., серед яких інтерес викликають розвідки українського дослідника В. В. Поліщука [3]. Важливу інформацію щодо взаємовідносин між великокнязівською владою і міським населенням Волині містить праця Д. П. Ващука [4]. Визначити особливості управління у містах Волині у порівняльній перспективі допо-

магають дослідження сучасного білоруського історика М. Макарова [5]. Значно збагатило джерельну базу дослідження вихід у світ видання стародавніх документів з історії Полоцької землі XIII – початку XVI ст., підготовлене російськими і білоруськими вченими під керівництвом А. Хорошкевич. Представлені у публікації пам'ятники писемної культури (джерела) висвітлюють широке коло питань економіки, політики, суспільного життя, культурних, зокрема і конфесійних, зав'язків і, головне – засвідчують багатовіковий досвід взаємовідносин полочан з їх сусідами [6].

Отже, вивчення проблеми організації міського управління на теренах Волині періоду надання привілеїв на магдебурзьке право мало свою специфіку, зумовлену потребами часу. Водночас міське управління у Луцьку як комплексна проблема, ще не стала надбанням вітчизняної історичної науки. Саме ці причини спонукали автора дослідити порядок управління у великокнязівському місті Луцьку.

Питання організації і функціонування міських влад Луцька у зазначений період залишались актуальними упродовж усього магдебурзького періоду його історії. Причиною цього було збереження старовинних порядків, що існували тут до надання німецького міського права. Неможливість радикальної ліквідації старовинного ладу після надання магдебурзького права 1432 р. зумовлена як позицією місцевої громади (насамперед заможних кіл суспільства), так і непослідовною політикою верховних влад у цьому питанні.

Магдебурзьке право у містах Волині поширювалось під впливом Польщі, однак це був оригінальний, самостійний процес, що відбувався із запізненням у порівнянні з Західною Європою. Норми магдебурзького права закріплювали юрисдикцію і свободи жителів міст, їхнє право на самоврядування, започатковували діяльність органів влади і управління у містах. Вони регулювали соціально-економічні і суспільно-політичні відносини, порядок суду і судочинства, визначали внутрішню структуру ремісничих цехів і торгівлю. Надання містам магдебурзького права започаткували листи/привілеї верховних правителів, що мали законодавчий характер. Кожне місто після отримання такого привілею одержувало, як правило, низку підтверджувальних привілеїв. Згідно з настановами привілеїв на магдебурзьке право у великокнязівських містах Луцьку (1432, 1497), Кременці (1438), Володимирі (середина XV ст.) встановлено уряди міського («местского») управління і сформовано їх правовий статус.

Луцьк, як центр удільної землі, отримав магдебурзьке право від польського короля Владислава Ягеллона 30 жовтня 1432 р. Привілей мав важливе політичне значення – намагання залучити Луцьку землю до Польського королівства. Привілей зрівняв права князів, прелатів, бояр, воїнів, шляхтичів та інших мешканців Луцької землі з правами, якими користувалися прелати, барони і шляхта Польського королівства, а жителям Луцької землі (полякам, тевтонам, русинам) жалував магдебурзьке право [7, № I, с. 2]. Магдебурзьке (німецьке) право надавалося не місту, а всім жителям Луцької землі, що вказує на міцні зв'язки міста з його землею. Вочевидь місто ще не виділилося зі складу землі. Для міст Луцьку, Кременця та Володимира XIV–XV ст. однією з характерних ознак була «єдність землі» з її центром [6, с. 358–362]. У привілеї не піднімалося питання організації влади в місті Луцьку. Польський дослідник Ю. Бардах зазначав, що не завжди магдебурзьке право, особливо у XV ст., приживалося, як це відбулося у Луцьку 1432 р., де воно занепало «внаслідок опору господарських урядників». У результаті його надання неодноразово повторювалося [8, с. 89].

Практична реалізація права луцької міської громади на самоврядування, заснованих на німецьких правових зразках, відбулася через 65 років після першого привілею. Привілей безпосередньо місту Луцьку надано 31 липня 1497 р. великим князем Олександром [7, № IV, с. 13–15]. Наступність правової традиції і практики функціонування магдебурзь-

кого права у Луцьку була засвідчена зверненням великого князя вже до «бурмистрів, радців і всього нашого луцького поспільства», що підтверджувало факт діяльності там інститутів міських влад. За привілеєм місто й замок перетворилися на дві юридично самостійні одиниці, оскільки правитель звільнив жителів міста від замкових судів та їх влади і передав право суду над ними війту і органам міської влади. В умовах дії магдебурзького права визначено й порядок управління у місті, статус і надходження війта, виборність міських урядників, організацію міського суду. Привілей надано з метою покращення стану міста: «щоб його мешканці, відповідно до свого становища, могли робити більше для його устрою» [7, № IV, с. 14].

Згідно з постановами привілею від 31 липня 1497 р. у Луцьку відновлювалася влада війта (*adocatiam de novo instituimus et prasentibus dotamus*), що підтверджувало факт існування цього уряду у попередні роки. Першим виявленим нами луцьким війтом був Вацюта (22.12.1461) [9, № LVI, s. 53–54]. 1490 г. луцький війт Труш представляв луцьких міщан під час продажу дому у Луцьку Онішком Вітонізьким княгині Марії Ровенській [9, № XCVII, s. 92]. Наступним війтом був Ян Сигнатор (09.07.1501) [10, № 357, р. 230].

Війт був ключовою фігурою «местского» управління у містах ВКЛ і Волині. Призначення війта у Луцьку було у компетенції великого князя. Уряд війта, як правило, поєднував у своїх руках адміністративну і судову владу. У його підпорядкуванні знаходилися відповідний адміністративний апарат, до якого входили війтівський писар і слуги.

Головною функцією війта була судова. Війт очолював колегію лавників. За привілеєм війт отримав у кримінальних справах та справах управління містом «повну свободу дій як встановлено за магдебурзьким правом». Міщани звільнялися від присуду замкового уряду і його влади і зобов'язані були за посередництвом цього права, без жодного винятку, в усьому, що постановляє право, підпорядковуватися війту і радцям, «які будуть у свій час». Отже, луцькому війтові належало право суду у кримінальних злочинах, як це практикувалося у Вільно (Вільнюс), а також в інших містах, які користувалися магдебурзьким правом. Жителі Луцька звільнялися від гродських судів та їх влади, а також від урядників старости, так «щоб перед нами не відповідали викликані до суду як у серйозних, так і незначних справах, і не повинні були відбувати якісь покарання», а зобов'язані були підкорятися лише своєму війту «згідно з формою права». За привілеєм 1497 р. у Луцьку відбулося чітке розмежування юрисдикції міста і замку. Населення міста передавалося під юрисдикцію війта і міської влади (ради), але реальна влада належала війту. Радцям наказувалося вирішувати усі питання разом з війтом, їм дозволялося апелювати лише до нього. Від війта не повинно було слідувати жодної апеляції. Розгляд апеляції дозволявся лише у присутності короля. Апеляція на рішення війта і радців могла бути оскаржена лише перед господарем: «Якщо війт і радці міста будуть здаватися комусь недостатньо справедливими, будуть змушені відповідати перед нами, викликані нашим листом» [7, № IV, с. 14].

Фінансове забезпечення уряду війта у Луцьку складалося з чверті денарія з усіх податків, подарунків, судових платежів, грошових покарань і будь-яких випадкових прибутків, встановлених попередниками у Вільні, а також інших містах, які користувалися магдебурзьким правом; з прибутків, «виділяючи заради цього дві корчми», вільні від великокнязівських податків. Ці доходи йшли до кишені війта. Право держання корчом та прибуткові операції у Луцьку, як і в інших містах ВКЛ, належали великому князю, який розподіляв їх самостійно. Це характеризувало фінансову політику великого князя, частково рівень економічного і соціального розвитку міста.

Місто отримало і «право складу». Привілей передбачив систему заходів з організації торгівлі: дозволялося мати свою вагу (важницю), біля якої належало спорудити

воскобійню. На відливках-кругах виробники отримали право ставити свій знак для засвідчення якості воску, «з цього не потрібно нічого оплачувати вїту». Отже, воскобійню у Луцьку вїтові не підпорядковано. Вїт відповідав за дотриманням у Луцьку «єдиної і точної» вагової міри. Одна міра була визначена для овочів (ємністю в одну чверть), інша – для меду. Цими мірами користувалися усі, хто працював і торгував у місті, а також вїт «для себе цією ж мірою буде вимірювати за звичаєм нашого міста Вільна». Вїт відповідав за дотримання шинкарями Луцька «певної і правильної міри» з тією метою, щоб «хтось з шинкарів, спійманий на тому, що використовує меншу міру, був покараний вїтом відповідно до того, наскільки він відступив від прийнятої міри» [7, № IV, с. 14].

Одночасно з урядом вїта у Луцьку розпочала діяльність міська рада (радецький уряд, у майбутньому магістрат) на чолі із бурмистами. Особовий склад ради комплектувався наступним чином. Вїту наказано обирати щороку половину радців, іншу половину обирало міське поспільство. Однак у привілеї 1497 р. не вказано, яку саме кількість радців мали обирати вїт і міщани. Надалі рада Луцька складалася із чотирьох радців. Вірогідно радці разом із вїтом щороку обирали бурмистрів з-поміж радників, які щоквартально керували цією колегією. У Луцьку рада в основному займалася благоустроєм міста, приватними справами міщан, виконувала адміністративно-поліційні функції. Привілей 1497 р. вказує, що за волею і дозволом радців, бурмистрів і старост (малися на увазі купецькі старости) мешканці міста мали право заселити «усі незайняті і незаселені місця у місті і біля нього» [7, № IV, с. 14]. Зі змісту привілею випливає, що бурмистри керували новоствореною установою (радою), виносили вироки і ухвалювали важливі рішення. Тому привілей виділяє як головну функцію ради її судову діяльність, яка здійснювалася разом із вїтом.

За привілеєм 1497 р. усі жителі міста за посередництвом магдебурзького права, в усьому, що постановляє право, мали підкорятися вїту і радцям. Луцьк отримав право на проведення трьох тижневих щорічних ярмарків: два – на православні свята (за тиждень до Вознесіння Господнього і днем святого Михайла) і одна – перед католицьким (днем святої Агнеси). Без згоди радців ніхто з купців, прибулих на ярмарки міста, не мав права торгувати і продавати у місті, за винятком мешканців Вільна і Троцька, які мали це право «з особливого дозволу наших попередників» [7, № IV, с. 14]. Це була характерна для магдебурзького права заборона роздрібною торгівлі для іноземців – на користь власного купецтва. У такий спосіб верховна влада підтримувала місцевих купців. Встановлювався також одноразовий обсяг купівлі воску (не менше 4 каменів воску) для іноземців.

Привілей не виділяв лави як органу міського управління. Утім з інших джерел відомо, що у Луцьку лавничий суд складався із **чотирьох**-семи лавників (присяжних) на чолі з вїтом/лентвїтом. Свідченням того, що лавничий суд діяв у Луцьку – запис у Луцькій замковій книзі 1560–1561 рр. від 22(23) травня 1561 р. У контексті викладення сутності справи про вбивство луцькими міщанами боярина Васковича, підлеглого кн. Матвія Четвертинського, сказано: «коли лантвотить луцкии з лавники луцкими на том праве засели...» [11, № 170, с. 304].

Однак чіткого поділу на раду і лаву у Луцьку ще не було. Розгляд судових справ, як правило, здійснювалося на спільних зібраннях обох колегій під керівництвом вїта або лентвїта. Як зауважував М. С. Грушевський, попри свою специфіку і коло повноважень, рада і лави у містах ВКЛ часто сприймаються як одне ціле і у фундаційних привілеях уряду, і у міській практиці, і у поглядах сучасників [12, с. 344]. Зокрема, у привілеї м. Кременця сказано: «...обивателі м. Кременця теперішні й прийдешні повинні будуть судитися тільки магдебурзьким правом <...> перед бурмистром і райцями, а більше перед ніким» [7, № IX, с. 40–41].

Специфіка привілею 1497 р. Луцьку полягає у тому, що головне місце у ньому займали постанови про вїйта і вїйтівство, зокрема організацію вїйтом судової і господарської діяльності, визначення його повноважень і надходжень. Насамперед вїйтівсько-лавничий суд виконував у Луцьку роль органу міського самоврядування. Положення про раду, її формування, склад, діяльність на чолі з бурмистрами не випадково розміщені у пунктах наприкінці привілею і висвітлені менш детально. Однак адміністративні повноваження луцької громади з часом посилювались і переходили до міської ради. За лавничим судом залишилася судова влада і деякі адміністративні функції (завіряти угоди), що не заважало судові займати надзвичайно важливе місце у міському житті.

Значну допомогу у з'ясуванні цих питань надає термінологія, використана у привілеях. Привілей 1432 р. називає серед представників правлячих кіл Луцької землі «мешканців Луцької землі», яким надавалося тевтонське (магдебурзьке) право. Акт виявляє нерозділеність жителів міста на окремі прошарки і засвідчує беззаперечний архаїзм соціальних уявлень верхівки луцького суспільства, з одного боку, і міцні зв'язки міста з його землею, з іншого. Не варто забувати обставини, можливо і вирішальної, що привілей 1432 р. видано в умовах боротьби Польського королівства і Великого князівства Литовського за перерозподіл сфер впливу, що відобразилася у війні 1432–1439 рр., яка прискорила розвиток соціальної самосвідомості.

Привілей Олександра 1497 р. жителів Луцька називав «мешканці нашого міста Луцька», «мешканці міста». Звернення Олександра 1503 р. адресовано до «вїйта, бурмистрів і радців, всього поспільства і всіх мешканців Луцька». Зі складу населення міста ще не виділено міське населення (міщани), яке наближалось до становища інших прошарків суспільства. Термін «мещаны» у Луцьку використовувався й раніше, прикладом слугує лист Казимира Ягеллона другої половини XV ст. про стягнення мита: «смотрели есмо князей, и панов, и бояр, и землян Волыньское земли з мещаны луцькими» [13, № 151, с. 222]. Термін «поспільство», вочевидь як і «міщани», зобов'язаний своїм походженням польському впливу, він призначений був цементувати розділені на окремі групи суспільства «мешканців нашого луцького міського поспільства». Не даремно цей новий термін вказано наприкінці зазначення адресата: «бурмистра, радців і всього нашого поспільства міста Луцька» [7, № IV, с. 12]. Термін «поспільство» підкреслював неоформленість соціальних уявлень і самосвідомості луцького суспільства наприкінці XV– початку XVI ст. Листом 1560 р. Жигимонт Август підтвердив звернення вже до луцьких «мещан». Стефан Баторій 1576 р. повторив стару формулу адресата, однак його звернення направлялося «міщанам нашого міста Луцька». Термінологія привілеїв опосередковано вказує на склад і структуру міських урядів Луцька, сферу повноважень урядників, адже кожен з них адресовано «вїйту, бурмистрам, радцям і нашого луцького міського посольства», а розпорядження надавалися переважно вїйту і радцям.

Загалом термінологія привілеїв XV ст. засвідчує беззаперечний архаїзм соціальних уявлень тогочасної верхівки місцевого суспільства і міцний зв'язок міста з волостю (землею). Зазначимо, що в уставних і підтверджувальних привілеях на магдебурзьке право не відображено наявності соціального розшарування у середовищі мешканців міста, що позначалося на складі і структурі міських влад. Проте інші джерела вказують на процес формування соціальних прошарків населення у містах Волині.

У XVI ст. місту підтверджувалися «права і вольності», даровані великими князями і польськими королями. Їх самоназва – «лист», «привілей», «потверженье». Вони, разом з основними привілеями, складають комплекс джерел на магдебурзьке право місту Луцьку. Після коронації у Польщі 23 лютого 1503 р. Олександр підтвердив привілей (1497), виданий

ним, «перебуваючи на князівському престолі». 1560 р. Жигимонт Август і 1576 р. Стефан Баторій підтвердили усі попередні привілеї місту Луцьку [7, № IV, с. 12–17, № V, с. 25–27].

У підтверджувальних привілеях питання особового складу міських урядів (ради і лави), умови обрання, організації роботи у Луцьку не піднімалися. Привілеї підтвердили основні положення, пункти, артикули і клаузули попередніх привілеїв місту на магдебурзьке право, постановляючи, щоб це мало «обов'язкову і вічну силу». Лише привілеї Стефана Баторія значно розширив економічні права луцьких міщан: у сфері торгівлі сіллю у місті і сплати соляного; користування суконницями і солодовнями; тримання міських яток (лавок); права користування вількюрами. Війту і його урядникам наказано не перешкоджати «цим їхнім порядкам». Стефан Баторій додав до Вільна місто Київ в якості зразка управління за магдебурзьким правом. Міський уряд згадано у зв'язку з юридичним підпорядкуванням міщан магдебурзькому праву: «якщо комусь від будь-якого міщанина у його особистих інтересах буде завдана кривда., тоді перед міським урядом поряд із звичаєвим правом вживати і магдебурзьке, згідно його привілеїв і вольностей» [7, № V, с. 25].

Характерною є заключна частина підтверджувальних актів. Привілеї Олександра 1503 р. засвідчувався підвищеною королівською печаткою, записаний був у Вільні, вказана дата його складання і зазначено, що це був «другий рік нашого королівського правління». Для підсилення ваги записаного акту залучалася значна кількість свідків його складання, а також вказано писаря Еразма Вітелія, «урядника віленського, першого писаря апостольської столиці, каноніка вратиславської, познанської та владиславської церков», королівського секретаря. Привілеї Жигимонта Августа і Стефана Баторія не потребували залучення свідків, вони скріплювалися власноручними підписами правителів, королівськими печатками, вказували дати їх написання і затвердження на вальних сеймах.

Висновки. Отже, уставні магдебурзькі привілеї та їх підтвердження містять відомості щодо прав і повноважень міських урядників, складу і структури міських влад Луцька. Привілеї 1432 і 1497 рр. стисло характеризують організацію міських влад Луцька і не торкаються переважної кількості питань, пов'язаних з їх діяльністю. Перевірити як реалізувалися на практиці постанови цих актів не завжди можливо у зв'язку із незадовільним збереженням місцевих актових джерел. Перша книга магістрату м. Луцька Волинського воєводства датується 1638–1640 рр. Погано збережено й місцеві урядові книги великокнязівських урядників (маршалків, старост, намісників), що велися на Волині у господарських замках (Луцьк, Володимир, Кременець). Фрагменти першої збереженої луцької замкової книги датуються 1558 р.

Список використаної літератури:

1. Заяць А. Є. Урбанізаційний процес на Волині у XVI – першій половині XVII століття / А. Є. Заяць. – Львів : Добра справа, 2003. – 205 с.
2. Білоус Н. О. Київ наприкінці XV – у першій половині XVII століття. Міська влада і самоврядування / Н. О. Білоус. – К. : Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2008. – 358 с.
3. Поліщук В. Луцький замковий уряд в адміністративній системі Великого князівства Литовського до реформ 1564–1566 рр. / В. Поліщук // УІЖ. – 2003. – № 2. – С. 3–13; Поліщук В. Урядницький клан луцького старости Богуша Корецького (на прикладі Луцького замкового уряду, 1561–1567 роки) / В. Поліщук // Укр. археограф. щорічник. – Вип. 8/9. – К. : [б. в.], 2004. – С. 266–298.
4. Ващук Д. «Абыхмо деръжали ихъ подле права ихъ земъли» (Населення Київщини та Волині і великокнязівська влада в XV–XVI ст.) : [монографія] / Д. Ващук. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2009. – 320 с.

5. Макароў М. Дз. Местскія ўлады Полацка (1580 – 1772 гг.): арганізацыя, персанальны склад / Максім Дзмітрыевіч Макароў. – Смаленск : Інбелкульт, 2014. – 198 с.
6. Полоцкие грамоты XIII – начала XVI в. : в 2 т. – Том I. – Том II. – М. : Русский Фонд Содействия Образования и Науке, 2015. – 864 с.; 522 с.
7. Архив Юго-Западной России, издаваемый Временной комиссией для разбора древних актов, учрежденной при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – Ч. V. – Т. 1 : Акты о городах (1432–1798). – К. : Университет. тип., 1869. – 636 с.
8. Bardach J. Ustrój miast na prawie magdeburgskim w Wielkiem Księstwie Litewskiem do połowy XVII wieku / J. Bardach // Bardach J. O dawnej i niedawnej Litwie / J. Bardach. – Poznań, 1988. – S. 72–119.
9. Archiwum książąt Lubartowiczów Sanguszków w Sławucie / Wydanie nakładem właściciela / Pod kier. Z. L. Radziwińskiego. – Т. I : 1366–1506. – Lwów, 1887. – 204 s.
10. Lietuvos Metrika (1494–1506). Kn. Nr. 6 : Užrašymų knyga 6 / parengė Algirdas Balulis. – Vilnius : Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2007. – 477 p.
11. Луцька замкова книга 1560–1561 рр. Пам'ятки української мови. Серія актових документів і грамот / Підгот. до видання В. М. Мойсієнко, В. В. Поліщук. – Луцьк. : [б. в.], 2013. – 733 с.
12. Грушевський М. С. Історія України-Руси / М. С. Грушевський. – Т. V : Суспільно-політичний і церковний устрій і відносини в українсько-руських землях XIV–XVII ст. – Львів : [б. в.], 1905. – 687 с.
13. Метрыка Вялікага Княства Літоўскага. Кніга № 30 (1480–1546 гг.) : Кніга запісаў № 30 (копія канца XVI ст.) / падрыхт. В. С. Мянжынскі. – Мн. : Беларус. навука, 2008. – 386 с.

THE ORGANISATION OF THE LUSK CITY AUTHORITIES AFTER KING'S PRIVILEGES FOR THE MAGDEBURG LAW

Alla Bortnikova

*Lesya Ukrainka Eastern-European National University,
Department of World History
Voli av., 13, 43000, Lutsk, Ukraine*

The analysis of the political conditions of granting the city of Lutsk the Magdeburg Law has been carried out. The privileges for the Magdeburg Law in 1432 and 1497 and their confirmation in the context of finding out of the organization, structure and functions of the institutions of city administration on the principles of the Magdeburg Law have been considered: ward, council and lava. The attention has been focused to the division of the jurisdiction of the city and the castle, the system of measures as to the organization of trade in the city. The Issues of the Vogt's authority in the sphere of administration and court, financial support of the Vogt's government have been considered.

Key words: Volyn, Lutsk, city, local self-government, the Magdeburg Law, privilege, ward, council, lava (judicial body).